

Routeloaavan ennallistaminen – luonnonhoitohanke

1. Hankealue

Hankealueen pinta-ala on 20ha ja sijaitsee Sallan kunnassa Salmivaaran pohjoispuolella 4 tason 65.03 valuma-alueella. Alue on metsätalouskäytössä ja ojitukset ovat jääneet huonotuottoiseksi ja vaurioittaneet kahta lähdettä ja yhtä lähdepuroa. Lisäksi ojitukset ovat huonontaneet Routelammen vedenlaatua. Ongelmia ratkaistaan tukkimalla ojia ja patoamalla yhtä lähdettä. Lähdepuroa palautetaan vanhaan uomaan patoamalla. Puustoisimmat alueet ojitusalueesta jätetään ennallistumaan luonnostaan.

Kuva 1. Yleiskuva ennallistettavasta alueesta.

2. Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on ennallistaa suota, lähteitä ja lähdepuroa. Samalla myös parannetaan alapuolisen vesistön vedenlaatua. Molemmat lähteet ovat kärsineet ojituksesta ja ennallistamalla parannetaan alueen luontoarvoja.

3. Suunnitelma ja toimenpiteet

Tässä luonnonhoitohankkeen alueellisessa suunnitelmassa esitetään tehtävien toimenpiteiden yleiskuvaus, jonka perusteella rakenteiden tarkempi tekninen suunnittelu ja rakentaminen viedään avoimeen luonnonhoidon tuen toteuttajahakuun. Hakumenettelyn tavoitteena on löytää luonnonhoitohankkeelle osaava toimija, joka ottaa kokonaisvastuun luonnonhoidon töiden tarkemmasta teknisestä toimenpidesuunnittelusta ja toteuttamisesta.

Hanke toteuttaa Helmi-ohjelmaa.

3.1 Luettelo hankkeessa toteutettavista toimenpiteistä

- Suon ennallistamista 20 ha
- 2 Lähteen ennallistamista joista isompaa lähdettä padotetaan
- Lähdepuron ennallistamista

3.2 Suunnitelman toteutuksessa huomioitavat asiat, jotka eivät tule esille

kohdekohtaisissa kuvauksissa:

- Alueellisen suunnittelun yhteydessä on laadittu kirjalliset sitoumukset maanomistajien kanssa.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija laatii tämän yleisluonteisen alueellisen suunnitelman pohjalta yksityiskohtaisen luonnonhoitotöiden toteuttamissuunnitelman ja kiinteistökohtaisen kustannuslaskelman.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija esittelee laatimansa toteuttamissuunnitelman ja kustannuslaskelman maanomistajille ja hankkii maanomistajilta hyväksynnän toteuttamissuunnitelmalle ja kustannuslaskelmalle.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija kerää maanomistajien tukihakemukset ja toimittaa ne yhdellä kertaa Metsäkeskukseen.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija sitoutuu pitämään yhteyttä maanomistajiin ja tiedottamaan maanomistajia toimenpiteiden aikataulusta.
- Lupa- ja valvontavirastolta on pyydetty lausunto ja virastolla ei ollut lausuttavaa hankkeesta
- Hankealueen reunassa on 10§ metsäsaareke joka hyötyy suon ennallistamisesta. Lisäksi lammen pohjoispuolella on vanhan metsän Metso suojelukuvioita joihin ennallistamistoimilla ei ole vaikutusta.
- Ei ojituseroilmoitusta
- Ojalinjapuut jätetään maastoon.
- Kulku kohteelle 6m leveää rasiteuraa kartan mukaisesti.

- Hyödynnä [luonnonhoidon paikkatietoaineistoja](#) luonnonhoitohankkeen toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa mm. rakenteiden sijoittelun ja mitoituksen sekä kulkureittien suunnittelussa.
 - Lähteiden kunnostus
 - [Lähteiden kunnostus -työohjekortti](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - [Esite lähteiden kunnostamiseen](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - Purokunnostus/vanhan uoman vesittäminen
 - [Pienten virtavesielinympäristöjen luonnonhoito -työohjekortti](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - [Pienvesiopus – pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö](#) Suomen ympäristökeskuksen verkkosivuilla
 - [Purokunnostusopus](#) Suomen ympäristökeskuksen verkkosivuilla
 - [Soiden ennallistamisopus](#) Metsähallituksen verkkosivuilla
 - Vesien palauttaminen kuivuneille suojelusoille
 - [Veden palauttaminen kuivuneille suojelusoille – toimintamallin ohjeistus](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla

3.3. Toimenpiteet

Toimenpide 1: Suon ennallistaminen sitoumus 1

Kiinteistöt: Piisilän yhteismetsä 732-874-3-1

Suo ennallistetaan tukkimalla ojat ja ojalinjapuut jätetään maastoon tukemaan koneen kulkua, kun oja tukitaan. Muuta puustoa ei ole tarvetta poistaa.

Tukittaville ojalinjoille rakennetaan noin 100 m välein matalia pintavalleja (30 cm maanpinnan tasosta) jotka ylettyvät ojan molemmille puolin noin 3m. Koillisesta laskevaa ojaa ei tukita lampeen saakka vaan tukittavan ojan päähän tehdään pintavalli. Isommasta lähteestä kaivettua ojaa ei tukita vaan sitä padotetaan siten, että vettä saadaan nostettua vanhoihin purouomiin missä sitä on löydettävissä.

Kuva 2. Koillisesta laskeva oja

Toimenpide 2: Lähteiden ennallistaminen (sitoumus 1)
Kiinteistö: Piisilän yhteismetsä 732-874-3-1

Pienempi lähde ennallistetaan tukkimalla lähteen vierestä menevä oja. Luonnontilaisena lähteestä on laskenut vettä koillisen suuntaan ja tämä on huomioitava ojaa tukkiessa. Sijainti lähellä ojaa.

Kuva 3. Pieni lähde

Isomman lähteen purku-uoman alkuun rakennetaan pato, jolla veden pintaa nostetaan lähteessä.

Kuva 4. Iso lähde

Toimenpide 3: Lähdepuron ennallistaminen (sitoumus 1)
Kiinteistö: Piisilän yhteismetsä 732-874-3-1

Lähdepuro ennallistetaan rakentamalla patoja lähdepurosta laskevaan ojaan. Padoilla nostetaan vettä vanhaan purouomaan, jota on vielä löydettävissä maastosta. Padon paikat on merkattava huolellisesti etukäteen lumettomana aikana kaivurityötä varten. Ojaa ei täytetä.

4. Kalusto

Leveätelainen kaivinkone

5. Tavoiteaikataulu

Suunnittelu ja toteutus on tavoitteena tehdä vuosina 2027–2028.

6. Yhteyshenkilö/Lisätietoja

Mika Tuovila
luonnonhoidon asiantuntija
Suomen metsäkeskus
puh. 040 020 0082
etunimi.sukunimi@metsakeskus.fi

Liitteet

- Lähestymiskartta
- Toimenpidekartta
- Ilmakuva
- Toimenpidetaulukko